

Kommunstyrelsens årsuppföljning internkontroll 2025

Ärendenummer: KS2025/24

Datum: 2026-01-29

Kommunledningsförvaltningen

Annelie Högsund

Kvalitetsstrateg

annelie.hogsund@enkoping.se

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Bakgrund.....	5
3	Nämndens plan för internkontroll.....	6
4	Uppföljning av internkontrollplan helåret 2025	7
4.1	Ärendehantering	7
4.1.1	Åtgärdsuppföljning.....	8
4.2	Brister i hantering av delegationsbeslut.....	8
4.2.1	Åtgärdsuppföljning.....	9
4.3	Diskriminering vid lönesättning	9
4.4	Leverantörsfakturer betalas inte inom 30 dagar	10
4.4.1	Åtgärdsuppföljning.....	11
4.5	Lagkrav och målbild uppfylls inte	12
4.6	Dataintrång	13
4.7	Kontinuitetsplaner saknas.....	13
5	Åtgärdsplan kommande år	14

1 Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade om en internkontrollplan för 2025 innehållande åtta kontroller inom sju riskområden:

- Ärendehantering
- Bister i hantering av delegationsbeslut
- Diskriminering vid lönesättning
- Leverantörsfakturor betalas inte inom 30 dagar
- Lagkrav och målbild inom informationssäkerhet uppfylls inte
- Dataintrång
- Kontinuitetsplaner saknas

Vid helårsuppföljningen visade fyra kontroller mindre brister och tre kontroller visade brister. En kontroll pågår och kan därmed inte bedömas i nuläget.

2 Bakgrund

Enligt kommunallagen (kapitel 6, paragraf 6) ska nämnderna, var och en inom sitt ansvarsområde, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

I kommunens regler för intern styrning och kontroll framgår att nämnderna är skyldiga att löpande styra och följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna ska inför varje år besluta om en internkontrollplan och följa upp den i enlighet med kommunens tidplan. Uppföljningen ska innehålla en analys och förbättringsförslag samt en åtgärdsplan om det finns brister i uppföljningen. Uppföljningen ska genomsyras av ständiga förbättringar.

3 Nämndens plan för internkontroll

Vid helåret har sju av åtta kontroller beslutade i kommunstyrelsens internkontrollplan genomförts och en kontroll är pågående. Kontrollerna har genomförts av medarbetare inom ansvariga avdelningar/enheter inom kommunledningsförvaltningen och sammanställts i denna rapport.

Resultatet av kontrollerna visar:

- Fyra kontroller påvisade mindre brister
- Tre kontroller påvisade brister
- En kontroll pågår

I följande kapitel redovisas utfallet av samtliga kontroller, var och en för sig.

4 Uppföljning av internkontrollplan helåret 2025

4.1 Ärendehantering

Risk för att ärenden inte diarieförs korrekt av verksamheten med följd att handlingar inte kan hittas eller spåras i ett ärende.

Kontroll	Bedömning
Kontroll av ärenden i diariet.	 Kontroll visar mindre brister
<p>Uppföljning</p> <p>För att kunna upprätthålla offentlighetsprincipen måste alla handlingar som tillför till ärenden finnas i ärendet innan avslut. I de ärenden som granskats i uppföljningen är det 9 av 10 ärenden som upprätthåller detta vilket är 10% mer än i internkontrollen för första halvan av 2025 men det finns fortfarande avvikelser i att handläggare har missat att skicka in alla tillhörda handlingar även efter att ärendet stängts. Resultatet för det blir att verksamheten inte diarieför alla sina allmänna handlingar.</p> <p>Under årets stickprov genomfördes inte en genomgång av de fysiska akterna tillhörande ärendena som granskats, likt tidigare granskningar. Istället kontrollerades om fysiska handlingar registrerats in rätt i diariet till respektive ärende och att de fysiska handlingarna finns inlagda i ärendets akt. Ganskningen visar att markeringen som kan väljas om en handling är fysisk eller inte har använts i de ärenden som har fysiska akter. Tre av tio ärenden har fysiska akter men vid en kontroll visade det sig att dessa var inte färdigställda. Det innebär att inte alla handlingar i de fysiska akterna finns med som finns angivna i ärendet i diariet. Under året har rutiner för akthantering setts och till viss del även ändrats vilket nog bidragit till osäkerhet och svängningar i kvaliteten av hanteringen av de fysiska akterna.</p> <p>Under den första halvan av 2025 granskades även metadata av ärenden och visade att det fanns avvikelser där vissa metadata saknades eller var inkorrekt samt att vissa titlar på både ärendekortet och handlingskortet inte var tydliga nog att uppnå en bra spårbarhet. Detta har förbättrats markant under andra halvan av 2025, troligtvis genom att informationshanteringsplanen nu är etablerad och följs.</p>	

4.1.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Utbildning om hantering av allmänna handlingar	 Pågående	<p>Det finns ett behov av att förtydliga och följ rutinerna för akthanteringen samt en kontinuerlig kontroll med uppföljning av processen varje år.</p> <p>Kunskapsnivån för handläggare kring hantering av allmänna handlingar behöver höjas till exempel genom prioriterad och återkommande utbildning för handläggare om allmänna handlingar med fokus på ärendehantering. Utbildning har hållits för inköpsavdelningen och ekonomistöd under året. Det finns fortfarande behov av utbildning hos andra avdelningar och enheter inom kommunledningsförvaltningen. Det har inte hunnits med under 2025. Det har däremot tagits fram en lathund för att hantera begäran av allmänna handlingar under 2025.</p>

4.2 Brister i hantering av delegationsbeslut

Risk att beslut fattas av fel delegat eller att det saknas/finns felaktig information i delegationsbeslutet om delegatens behörighet.

Kontroll	Bedömning
Uppföljning av delegationsordningen	 Kontroll visar mindre brister
<p>Uppföljning</p> <p>Uppföljning 1: Genomgång av 10 anmälda delegationsbeslut.</p> <p>Inför sammanställningen av redovisning av delegationsbeslut till kommunstyrelsens sammanträde den 20 januari 2026 så hittades följande avvikelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 delegationsbeslut (KS2025/226) hade beslutsdatum 2025-05-14, fast det var inregistrerat 2025-12-17, samt i gammal mall för 	

Kontroll	Bedömning
delegationsbeslut. Av 10 genomgångna delegationsbeslut så var det 1 som inte var helt korrekt.	
Uppföljning 2: Stickprov på 10 ärenden/beslut i diariet. Stickprov genomfördes den 14 januari 2026 <ul style="list-style-type: none"> • 1 delegationsbeslut hade beslutsdatum 2025-04-17 fast det var inregistrerat 2025-12-15, samt i gammal mall för delegationsbeslut. • 2 delegationsbeslut hade gammal mall för delegationsbeslut. • Vid 1 stickprov på handlingstyp delegationsbeslut hittades inga avvikelser • Vid 2 stickprov på handlingstyp Beslut hittades inga avvikelser • Vid 4 stickprov på avdelningen för HR/Lön hittades tomma ärenden utan handlingar men utöver det inga avvikelser i den form av felaktiga delegationsbeslut. 	

4.2.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Utbildning av delegater kring vad en delegation innebär, hur de praktiskt ska agera samt på vilka punkter de har delegation.	 Pågående	En utbildning har hållits för inköpsavdelningen gällande delegation.
Översyn av processer inom inköp och HR för korrekt hantering av delegationsbeslut	 Pågående	Översyn är under planering med HR men har ej påbörjats.

4.3 Diskriminering vid lönesättning

Risken är att förekommande löneskillnader mellan män och kvinnor motiveras med hänvisning till andra anställningsvillkor som inte är könsneutrala, om inte lönekartläggning genomförs tillsammans med en analys. Detta kan leda till att kommuner ha osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män.

Kontroll	Bedömning
Lönekartläggning	 Kontroll visar mindre brister
<p>Uppföljning</p> <p>Idag har Enköpings kommun ett enklare verktyg för att genomföra lönekartläggning. Det innebär att en enklare kartläggning går att ta fram, men analysen är svår att göra då grupperna som jämförs inte helt stämmer, samt att stor handpåläggning krävs. Genom omvärlds spaning på andra kommuners arbete med lönekartläggning ser vi ett behov av systemstöd för att få till bättre analyser som ger grund för en handlingsplan.</p> <p>Enköpings kommun genomför dock en lönekartläggning varje år, som ger grund för analys inför kommande års lönebildning och löneöversyn. Ett nytt lönetransparensdirektiv träder i kraft den 1 juni 2026, vilket kommer kräva att vi har ett system stöd som kan hjälpa oss ta ut all data som kommer att efterfrågas när direktivet träder i kraft. Det gör också att vi kommer kunna få ett system stöd för våra kommande lönekartläggningar framöver.</p>	

4.4 Leverantörsfakturer betalas inte inom 30 dagar

I det fall kommunen inte betalar sina fakturer inom 30 dagar kan det leda till kostnader för dröjsmålsränta enligt räntelagen. Det leder även till mer administrativt arbete då ytterligare en faktura måste hanteras.

Förutom onödiga kostnader för dröjsmålsränta och merarbete kan det leda till sämre förtroende för kommunen och skapa negativ publicitet.

Kontroll	Bedömning
Antal fakturer betalade efter 30 dagar	 Kontroll visar brister
<p>Uppföljning</p> <p>Under 2025 har kommunen mottagit och betalat 82 797 stycken leverantörsfakturer. Enligt kontrollen betalades 4 887 stycken fakturer för sent (efter 30 dagar) vilket motsvarar 5,9%. Av dessa fakturer var 851 stycken försenade mer än 30 dagar. Anledningen till att fakturer blir sent betalda beror på flera orsaker:</p>	

Kontroll	Bedömning
<ul style="list-style-type: none"> Fakturor attesteras inte i tid Sista betal-dag är en helgdag och betalning sker följande vardag Fakturor bestrids och parkeras i avvaktan på utredning/handläggning <p>Under 2025 kommer en översyn av attestflödet i fakturasystemet genomföras för att korta handläggningstiden per faktura. Detta arbete är inte färdigställt och fortsätter under 2026.</p>	

4.4.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Översyn av reglerna för attest för att underlätta en snabbare hantering, bland annat genom att minska antalet steg i attestflödet	 Avslutad	Översynen är genomförd. I samband med översynen framkom det att de flesta förvaltningar saknade attestförteckning. Därför har ett nytt arbetssätt införts. För att underlätta arbetet med attest har nya mallar för attestförteckning och delegationsbeslut vid beslut om attesträtt upprättats. Nästa steg är att implementera detta för alla förvaltningar.
Öka antalet fakturor med automatiserad attest	 Pågående	Automatiserad attest (abonnemang) som kommunen kan använda idag innebär att fakturor inom ett visst beloppsintervall samt periodicitet kan läggas upp för automatattest. Arbetet som kvarstår är att identifiera dessa återkommande fakturor samt lägga upp dem i en abonnemangsstruktur. Ett bra exempel är fakturor från Tele2, dessa är återkommande och ofta inom samma beloppsintervall. Arbetet kommer fortsätta under 2026.

4.5 Lagkrav och målbild uppfylls inte

NIS2 direktivet syftar till att uppnå en hög EU-gemensam cybersäkerhetsnivå ska införas i svensk lagstiftning. NIS2 kravställer bland annat att kommuner ska bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. I dagsläget når inte kommunen upp till den nivå som föreskrifter för statliga myndigheter anger (dessa föreskrifter motsvarar de föreskrifter MSB tar fram för kommunerna.).

Kommundirektörens ledningsgrupp beslutade därför om en färdplan för att förbättra kommunens informationssäkerhet men målbilden att nå upp till föreskriften under kvartal tre år 2025.

Stora delar av Enköpings kommuns dataskyddsarbete ingår i informationssäkerhetsarbetet. Återstående delar, såsom till exempel förutsättningar för dataskyddsombudets roll, dataskyddsorganisation, dokumentation och identifiering av risker kopplat till personuppgiftshantering ligger utanför och ska enligt plan följas upp i kommunens system för uppföljning.

Kontroll	Bedömning
Cybersäkerhetskollen	 Kontroll visar mindre brister
<p>Uppföljning</p> <p>Kontroll för 2025 genomfördes genom två tillfällen av ledningens genomgång i KDL samt två omgångar i respektive förvaltnings ledningsgrupp. Arbetet har skett i nära samverkan med respektive förvaltnings dataskyddssamordnare vilket bedöms vara en nyckelfaktor för att fortsätta utvecklas positivt.</p> <p>Kontrollen visar att kommunen utvecklas i rätt riktning men att mycket arbete kvarstår. Särskilt viktigt är att utvecklingen sker genom risk- och informationskartläggning (genom systemförvaltningsmodellen EM3) och att utifrån det skapa kontinuitetsplaner. Arbetet fortsätter också för att knyta samman beredskapsfrågorna och dataskyddet</p>	
Personuppgiftshantering	 Kontroll visar brister
<p>Uppföljning</p> <p>Förvaltningarna genomför kontroller två gånger årligen. De är dokumenterade och arbetas med inom ramen för förvaltningsuppföljningen av dataskydd.</p>	

4.6 Dataintrång

Vid ett potentiellt intrång i kommunens IT-system riskerar kommunen att förlora känslig information och data, exempelvis genom kryptering av information. Lösenord, personuppgifter och annan känslig data kan läcka ut eller säljas vidare.

Åtkomst till vitala IT-system, inklusive de som hanteras av kommunens IT-personal, kan blockeras eller begränsas av en extern tredje-part. Ett sådant intrång kan medföra mycket stora kostnader för att återställa systemen, och dessutom kan kommunen åläggas viten för eventuella brott mot dataskyddsregler och andra säkerhetskrav

Kontroll	Bedömning
Penetrationstest	 Kontroll ej genomförd
Uppföljning Kontrollen pågår och är inte slutförd.	

4.7 Kontinuitetsplaner saknas

Utan en kontinuitetsplan blir verksamheterna sårbara vid störningar/avbrott av något kritiskt beroende (tex elbortfall, IT-bortfall, personalbortfall). Som kommun riskerar vi då också att inte uppfylla krav som finns kopplade till krisberedskap och civilt försvar, eller för den delen förväntningar från kommunmedlemmarna.

Kontroll	Bedömning
Kontinuitetsplaner finns hos förvaltningens verksamheter	 Kontroll visar brister
Uppföljning Kommunen har en rad kontinuitetsplaner och ledningsplan för att hantera störningar men det saknas fortfarande kontinuitetsplaner för vissa av kommunledningsförvaltningens viktiga verksamheter.	

5 Åtgärdsplan kommande år

Kontroll	Åtgärd	Slutdatum
Kontroll av ärenden i diariet.	Utbildning om hantering av allmänna handlingar	2026-12-31
Uppföljning av delegationsordningen	Utbildning av delegater kring vad en delegation innebär, hur de praktiskt ska agera samt på vilka punkter de har delegation.	2026-12-31
	Översyn av processer inom inköp och HR för korrekt hantering av delegationsbeslut	2026-12-31
Antal fakturor betalade efter 30 dagar	Öka antalet fakturor med automatiserad attest	2026-12-31
	Implementering av reglerna för attest	2026-12-31